

Tabelul de sinteză
a avizelor asupra proiectului Legii pentru ratificarea Acordului de împrumut dintre
Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare „RLF –
Răspuns de urgență – Căile Ferate din Moldova”, semnat la Chișinău la 27 iunie
2023

Instituția	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	În limita competențelor funcționale, comunică susținerea încheierii prezentului Acord cu lipsa de obiecții și propuneri pe marginea setului prezentat	Se acceptă.
Agenția Proprietății Publice	În conținutul proiectului, cuvântul “Vâlcineț” se va substitui cu cuvântul “Vălcineț”.	Se acceptă, redactat.
	La articolul VI secțiunea 6.01., conținutul literei (c) urmează a fi tradus în limba română	Se acceptă, redactat.
	Considerăm oportun de revăzut la articolul V secțiunea 5.03., cuvântul “rezilierea”, reieșind din terminologia utilizată în Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova și Regulamentului privind mecanismul de încheiere, aplicare și încetare a tratatelor internaționale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 442/2015.	Nu se acceptă, Acordul de împrumut nu cade sub incidența prevederilor Legii nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova și a Regulamentului privind mecanismul de încheiere, aplicare și încetare a tratatelor internaționale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 442/2015. Astfel, nu este necesar de luat în considerare terminologia actelor normative evocate.
	Concomitent, reieșind din faptul că proiectul a fost expediat spre avizare și Î.S. “Calea Ferată din Moldova”, solicităm să se țină cont de poziția acestora la definitivarea proiectului.	Se acceptă.
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Lipsă de propuneri și obiecții	Se acceptă
Ministerul Finanțelor	În conformitate cu Procesul verbal nr. 5 al ședinței Comitetului Interministerial pentru Planificare Strategică din 14 aprilie 2023, propunerea de inițiere a negocierilor și aprobarea semnării Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare RLF – Răspuns de urgență - Căile Ferate din Moldova în sumă de 23,0 mil. euro, a fost acceptată. Totodată, vă comunicăm despre faptul că acest împrumut urmează a fi recreditat Î.S. Calea Ferată din	Se acceptă, s-a solicitat de la Î.S. “Calea Ferată din Moldova” prezentarea informațiilor evocate. Subsecvent, preventiv, oficiul Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare din Chișinău, a acceptat obiecția privind recreditarea împrumutului și a solicitat opinia oficiului central al Băncii. Nota de argumentare a fost modificată (aspectul financiar).

	<p>Moldova” prin intermediul Ministerului Finanțelor, astfel întreprinderea urmează să prezinte setul de documente necesar în conformitate cu prevederile Hotărârii de Guvern nr. 1136/2007 cu privire la unele măsuri de executare a Legii nr.419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat, precum și prognoza veniturilor pentru următorii zece ani, întru stabilirea nivelului de bonitate a întreprinderii. Respectiv, faptul că împrumutul va fi recreditat urmează a fi stipulat în Acordul de împrumut propriu-zis precum și în Nota de argumentare.</p>	
	<p>Suplimentar, în Acordul de împrumut menționat, referitor la condițiile financiare, este necesar de specificat sursa de achitare a comisioanelor din contul bugetului de stat, ci nu din contul împrumutului, astfel ca acesta să fie integral utilizat în scopul realizării Proiectului.</p>	<p>Se acceptă, redactat. Oficiul Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare din Chișinău a acceptat obiecția.</p>
	<p>Cu referire la semnarea Acordului de împrumut, menționăm că întrucât Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale reprezintă organul care elaborează politici în domeniul infrastructurii, inclusiv cel feroviar (domeniul Proiectului ce urmează a fi finanțat din contul împrumutului), Acordul de împrumut urmează a fi semnat de către ministrul infrastructurii și dezvoltării regionale.</p>	<p>Se acceptă, redactat.</p>
	<p>În conformitate cu prevederile Legii nr.257/2020 cu privire la modificarea unor acte normative (ce vizează politica fiscală și vamală) a fost eliminată scutirea de TVA cu drept de deducere, taxa vamală și taxa pentru efectuarea procedurilor vamale pentru importul și/sau livrarea pe teritoriul țării a mărfurilor, serviciilor destinate proiectelor de asistență investițională finanțate din contul împrumuturilor. Astfel, aspectul și mecanismul aferent scutirii de impozite și taxe în cadrul Acordului prenotat, vor fi expres menționate în Nota de argumentare.</p>	<p>Se acceptă, redactat, nota de argumentare a fost modificată (aspectul financiar).</p>

	La fel, pe tot parcursul Notei de argumentare, Hotărârii Guvernului precum și a Acordului de împrumut se va utiliza aceeași denumire a proiectului investițional, în conformitate cu prevederile Acordului de împrumut, și anume „Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare „RLF – Răspuns de urgență - Căile Ferate din Moldova””	Se acceptă, redactat.
	Totodată, în Nota de argumentare, se va utiliza noțiunea de bază a Acordului, și anume „Acord de împrumut”, iar noțiunea de „contract de împrumut de stat extern” se va utiliza doar în titlurile capitolelor, care sunt listate conform Anexei nr.1 la Regulamentul privind procedura de contractare a datoriei de stat și debursare a împrumuturilor.	Se acceptă, redactat.
Ministerul Justiției	Cu privire la proiectul hotărârii de Guvern în redacție rusă, în tot cuprinsul textului, sintagma „Кредитного соглашение между Республикой Молдовой” se va substitui cu expresia „Кредитного соглашения между Республикой Молдова”.	Se acceptă, redactat.
	se va elucida neconcordanța dintre lungimea tronsonului feroviar ce se urmărește a fi reparat, indicată în cuprinsul Acordului (80 km) și cea menționată în documentul intitulat „Analiza de impact la proiectul hotărârii de Guvern [...] (446 km)”	Se acceptă, redactat.
	se va redacta cu inițială majusculă noțiunea „front-end commission” (Secțiunea 1.01, lit.(b), subpunctul (b));	Se acceptă, redactat.
	se vor exclude/clarifica frazele „in its sole and absolute discretion and notwithstanding any fulfillment or waiver of the conditions” (a se vedea Secțiunea 2.01, lit.(c), subpunctul (2)), precum și „in the Bank’s sole and absolute discretion” (Secțiunea 2.01, lit.(d); Secțiunea 2.02 lit.(f); 5.04). Aprecierea Băncii în situațiile enunțate mai sus urmează a fi fundamentată pe anumite	Nu se acceptă. Obiecția respectivă se referă la Tranșa 2, care, nu este condiționată și nu se achită pentru aceasta dobânzi, comision și taxe, pînă nu este solicitată a fi debursată. Pe subiectul obiecției respective au avut loc consultări suplimentare dintre Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Ministerul Finanțelor și Î.S. “Calea Ferată din Moldova”. Reprezentanții Ministerului Justiției au

	<p>circumstanțe obiective (îndeplinirea sau, după caz, neîndeplinirea unor condiții de către Împrumutat), sau urmează a fi coordonată în prealabil cu Împrumutatul, întru evitarea asumării de către Republica Moldova a unor angajamente contractuale abuzive</p>	<p>refuzat participarea la ședința respectivă. Părțile sunt de acord să păstreze redacția actuală.</p>
	<p>se va asigura ca angajamentul Împrumutatului de a garanta scutiri de taxe și impozite în legătură cu procurarea tuturor bunurilor, serviciilor și lucrărilor în scopul implementării proiectului să fie în acord cu cadrul normativ național (a se vedea Secțiunea 3.01, lit.(g)). Adoptarea unui act normativ derogatoriu prin care se acordă facilități fiscale unui subiect de drept va constitui un precedent pentru alți subiecți de drept de a solicita aplicarea aceluiași tratament prin acordarea înlesnirilor comparabile. Mai mult, în conformitate cu dispozițiile art.6 alin.(8), lit.(c) din Codul fiscal, unul dintre principiile aplicării impozitelor și taxelor este echitatea fiscală, care presupune tratarea egală a persoanelor fizice și juridice ce activează în condiții similare, în vederea asigurării unei sarcini fiscale egale. Se va nota că o asemenea prevedere legală creează repercusiuni negative asupra bugetului public. Totodată, se va elucida/clarifica incongruența dintre prevederile Secțiunii 3.01, lit.(g) din Acord și dispozițiile alin.(2) din Anexa 2, care instituie în sarcina Împrumutatului și a Entității de Proiect angajamentul de a achita toate taxele și impozitele aferente achiziționării de bunuri și servicii, colectate pe teritoriul Republicii Moldova;</p>	<p>Se acceptă, nota de argumentare a fost modificată (aspectul financiar) și s-a menționat că în proiectul Legii privind ratificarea Acordului se va propune scutirea de taxe și impozite a bunurilor și serviciilor procurate cu sursele financiare alocate. Cu referire la taxele și impozitele stipulate la Anexa nr. 2 alin. (2) din proiectul Acordului de Împrumut, în comun Ministerul Finanțelor se va revedea redacția textului.</p>
	<p>dispozițiile Secțiunii 5.02 se vor reformula, după cum urmează: „For purposes of Section 9.03(a) of the Standard Terms and Conditions, the legal opinion shall be given on behalf of the Borrower by the Minister of Justice and the following are</p>	<p>Se acceptă, redactat.</p>

	specified as additional matters to be included in the legal opinion to be furnished to the Bank [...] ”	
	se vor clarifica/defini sintagmele „anniversary of this Agreement” (a se vedea secțiunea 2.01 lit.(c)) și „date of this Agreement” (a se vedea secțiunea 2.01 lit.(c); 2.02 lit.(e) și (f); 5.03 din Acord; alin.(3) din Anexa 1 și alin.(2) din Anexa 2). În acest sens, se va indica dacă aceste expresii se raportează la data semnării, data intrării în vigoare a Acordului sau la un alt moment contractual, operându-se, după caz, cu termenul corespunzător („Date of signing” sau „Date of effectiveness”); Suplimentar, se va detalia/defini sintagma „relevant legal agreements” din cuprinsul alin.(2) al Anexei 1	Se acceptă. Pe subiectul obiecției respective au avut loc consultări suplimentare dintre Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Ministerul Finanțelor și Î.S. “Calea Ferată din Moldova”. Reprezentanții Ministerului Justiției au refuzat participarea la ședința respectivă. Reprezentanții Băncii evocate au informat că “anniversary of this Agreement” și “date of this Agreement” este de fapt data semnării Acordului.
	în cuprinsul Acordului se vor introduce unele dispoziții contractuale privind posibilitatea de amendare a acestuia și modalitatea de intrare în vigoare a amendamentelor. În acest sens, prevederile capitolului III, alin.(4) din Anexa nr.7 la Hotărârea Guvernului nr.1136/2007 cu privire la unele măsuri de executare a Legii nr.419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat, stipulează următoarele: „Un contract de împrumut de stat extern poate fi amendat conform prevederilor acestuia și prin acordul părților. Cu excepția cazului în care contractul de împrumut de stat extern supus amendării prevede o procedură specială, amendarea contractului de împrumut de stat extern are loc conform aceleiași proceduri care a fost urmată pentru încheierea contractului de împrumut de stat extern supus amendării.”	Se acceptă parțial. Prevederile proiectului
	în textul Acordului se va specifica limba/limbile în care acesta urmează a fi încheiat (în acest sens, a se vedea și secțiunea D. Aspectul procedural al semnării/încheierii din argumentarea necesității. Suplimentar, referitor la posibilitatea de suspendare a	Se acceptă, redactat. Proiectul poate fi amendat.

	Acordului, se va asigura concordanța dintre cele expuse în compartimentul dedicat aspectului temporar din argumentarea necesității și dispozițiile secțiunii 4.01 din Acord;	
	în textul Acordului se va specifica limba/limbile în care acesta urmează a fi încheiat (în acest sens, a se vedea și secțiunea D. Aspectul procedural al semnării/încheierii din argumentarea necesității. Suplimentar, referitor la posibilitatea de suspendare a Acordului, se va asigura concordanța dintre cele expuse în compartimentul dedicat aspectului temporar din argumentarea necesității și dispozițiile secțiunii 4.01 din Acord	Se acceptă. Redactat. Acordul de împrumut se va semna în limba engleză.
	Cu privire la redacția în limba română a Acordului, în tot cuprinsul textului, termenul „Debitor” se va substitui cu „Împrumutat” (a se vedea preambulul Acordului; Secțiunea 1.01 lit.(b), (c), (e), (f); 2.01, lit.(a), etc.), iar sintagmele „opinie juridică”, „avizul sau avizele juristului” se vor înlocui cu expresia „Opinie legală”	Se acceptă, redactat.
Î.S. “Calea Ferată din Moldova”	La proiectul acordului	
	în preambulul proiectului acordului de împrumut, denumirea entității de proiect de completat cu sintagma „State Enterprise”, iar suma grantului menționat, necesită ajustarea conform sumei indicate în Acordul de grant (19 590 000).	Se acceptă, redactat
	La secțiunea 2.02, definiția „Contract for Design” necesită completare cu text, respectiv propunem următoarea redacție: „means the contract for the design of railway seuperstructure rehabilitation works on required sections as mentioned in the paragraph 1 of schedule 1, to be entered into between Project Entity and contractor for design Selected by Project Entity, in form and substance satisfactory to the Bank.”	Se acceptă, redactat.
	La secțiunea 2.04, propunem a indica reprezentantul autorizat pentru trageri, directorul general al entității	Nu a acceptat Ministerul Finanțelor.

	de proiect (General Director), aceasta soluție va permite reducerea timpului necesar realizării procedurilor de solicitare a debursărilor din împrumut	
	În conținutul clauzelor finale este necesar de ajustat textul, sintagma „and delivered at” este Scrisă repetat.	Se acceptă, se va redacta.
	În tabelul din attachment to schedule 2, sintagma „% of contract value excluding Taxes” Se propune de ajustat după cum urmează: „ of the estimated contract value excluding any Taxes”.	Nu a acceptat Ministerul Finanțelor.
Argumentarea necesității acordului de împrumut propunem următoarele ajustări		
	utilizarea uniformă a noțiunilor privind forma tratatului-acord de împrumut versus contract de împrumut.	Se acceptă, s-a redactat.
	La aspectul economic și de mediu, propunem completarea cu următorul text: “Proiectul contractului de împrumut de Stat exter va avea impact pozitiv asupra cetățenilor și în special asupra mediului de afaceri. Reabilitarea infrastructurii de cale ferată va rezulta o creștere a volumului de mărfuri transportate pe cale ferată ca efect al eliminării restricțiilor de masă pe aceste sectoare, majorarea numărului de călători cu trenul datorită vitezei înalte de circulație și duratei scurte de călătorie între destinații. Acestea vor contribui de asemenea la reducerea costurilor de operare a trenurilor, reducerea nivelului de emisii de CO ₂ și vor crește semnificativ capacitatea de transport al mărfurilor pe calea ferată, inclusiv tranzitul și exportul de cereale. Capacitatea de transport al mărfurilor pe calea ferată va asigura degajarea traseelor rutiere naționale și a trecerilor de frontieră, prin diminuarea cantității de marfă transportate cu autocamioane.”	Se acceptă, redactat.
	La aspectul procedural al semnării/încheierii, sugerăm excluderea frazei „Acordul de împrumut se va semna în mod informal” or, asemenea procedură nu	Se acceptă, redactat.

	este prevăzută în Legea 595/1999 sau HG 442/2015.	
	La conținutul analizei de impact, propunem revizuirea acesteia prin excluderea referințelor la Codul 309/2003, drept cauza a degradării infrastructurii. Este relevant de indicat lipsa investițiilor și suportului bugetar pentru mentenanța infrastructurii feroviare conform practicilor aplicate în majoritatea statelor dotate cu cale ferată.	Se acceptă, redactat.
	Cu titlu general, pentru transparență și claritate în procesul de avizare și aprobare a Acordului de împrumut, considerăm necesar anexarea Termenilor și Condițiilor Standard ale băncii la setul de documente de însoțire a proiectului HG.	Se acceptă parțial, se va prezenta la solicitare.
Avizarea suplimentară		
Agencia Proprietății Publice	Lipsa obiecțiilor și propunerilor	Se acceptă.
Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	Lipsă de obiecții și propuneri. Totodată, se menționează că, în conformitate cu prevederile pct. 5 din Anexa nr. 7 la Hotărârea Guvernului nr. 1136/2007 cu privire la unele măsuri de executare a Legii nr.419-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat, pentru executarea procedurilor de ratificare, la elaborarea setului de materiale se anexează copiile avizelor obținute în mod obligatoriu la etapa încheierii contractului de împrumut de stat extern.	Se acceptă. Setul o să fie însoțit de avizele obținute la toate etapele de avizare.
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Lipsă de propuneri. Totodată, analizând textele Acordului de împrumut, prezentate în setul de documente aferent proiectului, considerăm necesară revizuirea Acordului în limba română, luând în considerație unele divergențe de conținut (în special, anexa din "Apendice 2 - Categori și Trageri").	Se acceptă, redactat.
Ministerul Finanțelor	În conformitate cu prevederile art. 25 din Legea nr. 419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat, contractele de împrumuturi de stat externe se	Se acceptă, redactat.

	ratifică de către Parlament prin lege organică, prin urmare, în temeiul legal al proiectului Hotărârii de Guvern textul „art. 3” urmează a fi substituit cu textul „art. 25”.	
	Totodată, întrucât proiectul de lege prevede ca legea să intre în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, în Argumentarea oportunității de ratificare a Acordului intrarea în vigoare a proiectului la data publicării trebuie să fie argumentată.	Se acceptă. S-a completat.
Ministerul Justiției	Referitor la proiectul de lege, propunem excluderea din art. 3 a referințelor la Codul vamal nr. 1149/2000 și Legea nr.1380/1997 cu privire la tariful vamal pe motivul că actele normative nominalizate nu mai sunt în vigoare.	Nu se acceptă. Menționăm că, pentru a urgenta implementarea proiectului deja sunt lansate achiziții de materiale (șine, traverse) pe platforma BERD. Astfel, după încheierea contractelor de furnizare a materialelor, primele traverse/șine vor fi recepționate până la finele anului 2023. Respectiv, dacă excludem referințele la Codul vamal nr. 1149/2000 și Legea nr.1380/1997 cu privire la tariful vamal, poate avea impact negativ, fiind obligați să achităm toate taxele, deoarece nu s-au menționat referințe la cadrul normativ în vigoare.
	Totodată, reiterăm necesitatea înlăturării neconcordanței dintre lungimea tronsonului feroviar ce se urmărește a fi reparat, indicată în cuprinsul Acordului (80 km) și cea menționată în documentul intitulat „Analiza de impact la proiectul hotărârii de Guvern [...] (446 km)”.	Nu se acceptă. Lungimea totală a tronsonului de cale ferată Vălcineț-Ocnița-Bălți-Ungheni-Chișinău-Căinari este de 446 km. Pe acest tronson, necesită reparația la circa 126-128 km. BERD alocă bani pentru reparația liniilor de cale ferată doar între stațiile Vălcineț-Ocnița-Bălți-Ungheni și Chișinău-Căinari. Pentru reparația sectorului Ungheni-Chișinău, BERD-ul nu a prevăzut mijloace financiare, deoarece reparația sectorului respectiv urma să fie acoperit prin fondurile creditului de export, oferit de Guvernul Republicii Franceze. Dar, condițiile financiare a părții franceze nu sunt avantajoase. Respectiv, lucrările de reparație a sectorului Ungheni-Chișinău, se vor finanța de altă instituție financiară sau partener de dezvoltare.

Digitally signed by Țurcanu Angela
Date: 2023.09.15 14:09:43 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Secretar general al ministerului

Angela ȚURCANU